

Els comtes-reis catalans

Pere I, el catòlic

El rei Pere, fou un gran militar si bé no massa bon polític. En morir el seu pare, tenia divuit anys. Per tant, calgué que la seva mare, Sança, regís fins que el nou comte complís els vint anys, edat en que tradicionalment els infants d'Aragó eren considerats majors d'edat. Aquesta tutela materna no fou pas grata a l'impetuós i altiu monarca.

Alfons el Cast havia concertat matrimoni amb Eudoxia, una princesa biçantina. I quan aquesta arribà a Catalunya per tal de realitzar el matrimoni, el seu pretendent ja s'havia casat amb una infanta castellana. Llavors, doncs, es casà amb Guillem de Montpeller. Fruit d'aquest matrimoni en fou Maria que, en restar vídua als vint-i-dos anys, es desposà amb Pere I el Catòlic. Aquest, viciós fins el cap d'amunt, anava amb totes les dones menys amb la seva. Un dia els nobles del reialme li feren creure que l'estava esperant a l'alcova una dama occitana, quan en realitat era la seva pròpia muller. Passà la nit amb ella i fruit d'aquesta unió nasqué en Jaume, el futur «Conqueridor», únic fill legal del rei Pere.

A principis del segle XIII, sorgí al Migdia francès un focus d'heretgia. Els Albigesos. Llavors el nostre comte marxà a Roma i es féu coronar pel Papa Innocenci III per tal de fer veure ben clar de quin costat era. Es féu també feudatari de la Santa Seu malgrat les protestes dels nobles catalans.

El rei francès, per complaire al Papa, organitzà una creuada contra els Albigesos posant-hi al cap en Simó de Mont-

fort. Però l'avarícia d'aquest, convertí la creuada en una veritable invasió i usurpació de les terres occitanes que eren feudatàries del comte de Barcelona. Aleshores el Catòlic es trobà en una difícil situació, en la que podia adoptar dues postures: a) anar a socórrer als occitans que com feudataris d'ell, tenien dret a la seva ajuda; b) no intervenir per res en la lluita. Si feia el primer, anava contra la Santa Seu. Si feia el segon, no complia ni la paraula ni el deure que tenia envers els seus súbdits. Així i tot, l'esperit militar que duia dins i la força de la paraula empenyorada, el feren prendre part activa en la lluita, presentant-se a la plana de Muret quan Simó de Montfort es disposava a assetjar la propera ciutat de Tolosa. Decidiren els dos cabdills combatre a camp obert, en aquella esplanada, el 12 de setembre de 1213. La nit abans de la batalla (segons diu Jaume I en la seva «Crònica»), Pere I s'entregà tant a la passió amorosa que l'endemà, el dia decisiu, no es podia tenir dret. Insomne i dèbil, confià massa amb el seu coratge. De seguida el cosiren a cops d'espasa. L'exèrcit català, desorientat i desordenat, no trigà gaire en caure en poder dels francesos.

El Catòlic morí als trenta-cinc anys, i fou enterrat al Monestir de Sixena. Tingué dos fills fora de matrimoni: una filla, Constança, casada amb el senescal de Catalunya Guillem Ramon de Montcada; i un fill, Pere, que fou canonge i fundà l'Ordre de Sant Jordi d'Alfama. Està enterrat a la Catedral Vella de Lleida.

Francesc i Joaquim Brustenga i Etxauri

A V I S O

Se comunica a los señores Suscriptores y Anunciantes de la Revista RONSANA, que a partir de este número se les presentarán al cobro los correspondientes recibos.

La Administración